שנפל משנים חייב להחזיר. אפילו אין בו סימן דאינו מתיאש לעולם ומיירי ששניהם בקשוה יחד קודם שבא זה ומצאה ולכך סבור ודאי שחבירו לקחה כשבקשה עמו ואינו מתיאש לעולם שמתשב יחזירנה לי כשחבירו ברגיש ואוכיח לו שמצאו[א] ולכך נמי אמרינן בסמוך אימור שותפי שותפי נינהו כיון שרגיעוס מחפשין יחד ומה שפרש"י מטעם יאוש שלא מדעת אין נראה דהא רבא [ב]סבר דהוי יאוש ומפרש בסמוך מילתיה דרב נחמן ואין סברא לומר דהדר ביה בתר דאיתותב ומה שפירש נמי שיבינו שבועת היסת קשה וכי יבינו בטענת ספק ומיהו י"ל דטוען ברי לפי שלא היה שם אחר כי אם הוא[ב] אך קשה דבימי בר קפרא עדיין לא נתקנה שבועת היסת[ג] ונראה לפרש שבלא שבועה אינו מתיאש לעולם כדפרישית: **לא אמרן אלא כי לית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד.** דהיינו כי ליכא שום פרוטות אלא ב' דמה נפשך אין צריך להחזיר אם שנאתן שותפין אין כאן כדי השבה לכל אחד ואם אינו שותפין המוצד יתיאש כי השניים ידאוהו כל אחד על חבירו ות"ת[ד] ויאוש שמא שניים הם שותפין דאין מוצדים זה את זה ולא מתיאשי ששניהם יטענו בטענת ברי לשניהי[ה] וכן באיכא דאמרי אמאי קאמר הני שותפי נינהו וחד מייניהו אחיל מנתיה גבי חבריה נימא אימור שניים מהם הם שותפין ואין מוצדים זה את זה ולא מתיאשי ואמרו ודאי שהשניהי לקחה וי"ל דודאי כי ליכא אלא שנים האחד יטען ברי לחבירו אבל כשיש שלשה לא יטענו טענת ברי לשניהי אפי' יהיו שנים מהן שותפין דנהי דאין מוצדים זה את זה מ"מ סבור שהשותף לקחה לגערו עד זמן מרובה כדאמר בסמוך דאי איכא שלש פרוטות דאיכא מתיאשים שסבורים שחבריהם מצאה ומעלים מהם להקניט ולגער עד זמן מרובה ובסוף יחזירנה ועי"ל דכיון שהשלשה הולכין יחד אין לומר שותפין שנים מהם אלא או כולם שותפין או כל אחד ואחד לבדו:

מתנה בעלמא הוא דיהיב ליה. וא"ת והא לא אם הגזול מקרי ניתק לעשה בפ' שילוח הקן (מולין דף קמא.) א"כ כיון דלענין גזילה לא מקרי מתנה גם השב תשיבם למה לא תיקן וי"ל דלא קאי אלא על אם דלא תוכל להתעלם שעבר שלא המזיר קודם יאוש: **אינו עובר אלא משום השב תשיבם.** ובפ"ק דקדושין (דף לד. ושם ד"ה מעקה) המשיב השבת אבידה עשה שאין הזמן גרמה היינו בענין שבכאן[ו] וא"ת ואמאי ליכא אם דלא תגזול אי משום דבהתירא אתא ליה הא בכוסא שכר שכיר איכא אם דלא כדאמר בפרק איזהו נשך (לקמן דף קפ. ושם) וי"ל דהתם כשמתכוין לגזול לא נתיאשו הבעלים והכא כבר נתיאשו: **אפילו** צרורין. רש"י ל"ג אגרוגין[ז] דאם היה בו סימן מכריז[ח] וי"ל דגרים ליה ומיירי דאיכא רוב עכו"ם מצויים שם והם שלו ואע"ג דאיכא סימן דהלכה כר' שמעון בן אלעזר בהא:

בלוקח

שנפל משנים חייב להחזיר מאי טעמא ההוא דנפל מיניה לא מיאש מימר אמר מכדי אינש אחרינא לא הוה בהדאי אלא האי נקיטנא ליה ואמינא ליה אנת הוא דשקלתיה בשלשה אינו חייב להחזיר מאי טעמא ההוא דנפל מיניה ודאי מיאש מימר אמר מכדי תרי הוו בהדאי אי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה ואי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה אמר רבא האי דאמרת בשלשה אינו חייב להחזיר לא אמרן אלא דלית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד אבל אית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד חייב להחזיר מאי טעמא אימור שותפי נינהו ולא מיאשו איכא דאמרי אמר רבא [א]אע"ג דלית ביה אלא שוה שתי פרוטות חייב להחזיר מאי טעמא אימור שותפי נינהו וחד מנייהו אחולי אחליה למנתיה גבי חבריה ואמר [ב]רבא [ג]ראה סלע שנפלה נטלה לפני יאוש על מנת לגוזלה עובר בכולן משום [1]לא תגזול ומשום [2]השב תשיבם ומשום [3]לא תוכל להתעלם ואע"ג דחזרה לאחר יאוש [ד]מתנה הוא דיהיב ליה ואיסורא דעבד עבד [ה]נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכוין לגוזלה עובר משום השב תשיבם [ו]המתין לה עד שנתיאשו הבעלים ונטלה [ז]אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם בלבד [ח]אמר רבא [ט]האי מאן דחזי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא ואשכחיה ושקליה לא מיחייב לאהדורי ליה מאי טעמא ההוא דנפל מיניה מיאש הוא אע"ג דחזייה דאייתי ארבלא וקא מרבל מימר אמר כי היכי דנפול מינאי דידי הכי [ט] נפול מאיניש אחרינא [א] ומשכחנא מידי: **מתני'** [י]מצא בחנות הרי אלו שלו בין התיבה ולחנוני של חנוני לפני שולחני הרי אלו שלו בין הכסא ולשולחני הרי אלו של שולחני [יא]הלוקח פירות מחבירו או ששילח לו חבירו פירות ומצא בהן מעות הרי אלו שלו אם היו צרורין נוטל ומכריז: **גמ'** אמר רבי אלעזר [יב]אפילו מונחין על גבי שולחן תנן לפני שולחני הרי אלו שלו הא על גבי שולחן דשולחני אימא סיפא בין הכסא ולשולחני של שולחני הא על גבי שולחן שלו אלא [יג]מהא ליכא למשמע מינה ורבי אלעזר הא מנא ליה אמר רבא מתניתין קשיתיה מאי אריא דתני בין הכסא לשולחני של שולחני ליתני על [יד] שולחן אי נמי מצא בשולחנות כדקתני רישא מצא בחנות שלו [טו]אלא ש"מ אפי' מונחין על גבי שולחן הרי אלו שלו: הלוקח פירות מחבירו וכו': אמר ריש לקיש משום רבי ינאי לא שנו אלא

בלוקח

נקיטנא ליה כו'. משבענא ליה שבועת היסת ולא נתיאש מיד כשמשמש ולא מצא ומצא שבא ליד זה לפני יאוש והלכה כאביי: אי נקיטנא וכו'. ואינו יכול להשביעו בטענת שמא שאין נשבעין בטענת שמא אלא אותן השנויין במשנה ואלו נשבעים אלא בטענה כו' (שבועות דף מה.). וא"ת הא מקמי יאוש אתי ליהיה ואוקימנא[טז] הלכתא כאביי ביע"ל קג"ס הא אמרן דמעות מידע ידיע מיד כרבי יצחק דאמר אדם עשוי למשמש בכיסו כו' (לעיל דף כא.): **אימור שותפי נינהו.** בסלע זו ונאמנים זה על זה ואין האחד מוציא את חבירו בחלקו ולכי מישמש בכיסו ולא מצאה לא אייתא מימר אמר אחד מן השותפים מצאה ולנערני הוא שותק ונמצא כשבאת ליד זה לפני יאוש באת לידו והא אוקמיה כאביי הלכך אף ע"ג דסלע דבר שאין בו סימן הוא חייב להחזיר אבל כי אין בו שלש פרוטות מה נפשך אי שותפין הן בו אין כאן משוש השבת אבידה ואם של אחד מהם הוא או של השנים נואשו ואמרו חברנו זה גנב הוא והרי נשמט ואמר לא לקחתיו אחד מכם לקחו וגנבו מחבירו: **אימור שותפי נינהו.** ומהימני אהדדי ואין מוצדין זה את זה ונמצאת שבאת ליד זה לפני יאוש: **ראה סלע שנפלה.** ולא גרסינן משנים: **נטלה לפני יאוש.** שלא שהה כדי למשמש זה בכיסו: **עובר משום השב תשיבם.** לא תגזול לא שייך אלא בשעת נטילה כמו ויגזול את החמית מיד המלרי (שמואל ב כג) כדאמר בבבא קמא (עט:). לא תוכל להתעלם איינה אזהרה אלא לכובש את עיניו ומנענע מלהגליל הלכך הנוטלה על מנת להחזיר ונאחר יאוש נתכוין לגוזלה אין כאן מתעלם. אבל השב תשיבם איכא משנטל עד שישיבנה: **המתין לה כו'.** בשעה שראה אותה ולא נטלה להחזירה: **עובר בלא תוכל להתעלם.** שהרי העליס עיניו: **בי חלפא.** בין החולות: **ארבלא.** כברה: **מתני' מצא בחנות הרי אלו שלו.** בדבר שאין בו סימן קאי דהסוא דנפל מיניה מיאש שהכל נכנסים לשם: **בין הכיסא.** שהחנוני יושב לפניה ותמיד נוטל ממנה ונותן לפניו ומוכר ומעות שנותנין לו נותן [טז] לתיבה ולא נפל שום דבר אלא מיד חנוני: **שולחני.** מחליף מעות ונותן מטבעותיו בשולחן שלפניו והבאין להחליף אף הן נותנין שם מעותיהן: **הרי אלו שלו.** דאמרינן מן הבאין נפלו שהרי השולחן מפסיק בין שולחני למעות שנמצאו ואם מן השולחני נפלו היה להם להמצא בינו לבסא שהשולחן מונח עליו: **הלוקח פירות מחבירו.** מפרש בגמרא: **ואם היו צרורין.** הוי סימן או קשר או מגין שבהם: **גמ' אמר רבי אלעזר אפילו מונחין על גבי שולחן.** נראה בעיני דלא גרסינן צרורין: **נפי.** משמע על גבי קרקע: **לפני על גבי שולחן.** של שולחני וכ"ש בין הכסא ולשולחני: **אי נמי.** [ב] ניתני ברישא מצא בשולחנות כדקתני רישא מצא בחנות מדנקט לפני השולחני אף על השולחן במשמע:

בלוקח

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פי"ד מהל' מכירה הל' ח סמג עשין עד עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ג וסעיף ד:
עח ב ג ד מיי' שם הל' ו ז סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ח:
עט ה מיי' שם הל' ט סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף יד:
פ ו מיי' פט"ז שם הלכה ד ה ועיין בהשגות ומ"מ סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ה:
פא ז מיי' שם הל' ו סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף יח:
פב ח מיי' שם הלכה ה סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ה:

תורה אור השלם

1 לֹא תַעֲשֹׂק אֶת רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר: ויקרא יט יג
2 לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ:
דברים כב א
3 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם: דברים כב ג

רבינו חננאל

שנפל משנים חייב להחזיר, דלא ניתיאש. נפל מתוך שלשה אין חייב להחזיר, דודאי מיאש וכו'. ורבא פליג עליה בהא. **אמ' רבא, סלע שנפלה מחבירו,** נטלה לפני יאוש, עובר משום בל תגזול, ומשום השב תשיבם, ומשום לא תוכל להתעלם. אע"ג דאהדדה למרה לבתר יאוש, איסורא כבר עבדא, והשתא מתנה הוא דיהיב ליה. נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה ולאחר יאוש נמלך לנוטלה, עובר משום השב תשיבם. המתין עד שניתיאשו הבעלים ונטלה, אינו עובר אלא משום לא תוכל להתעלם. **אמ' רבא,** מאן דחזא דנפל זוזא מחבריה בי חלתא ושקליה, אינו חייב להחזירו, אע"ג דחזיה דמייתי ארבולי ומארבל וכו'. **מצא בחנות הרי אלו שלו.** בין תיבה לחנוני הרי אלו לחנוני. לפני שולחני, למוצאן. בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני. ודייק ר' אלעזר, מדקתני בין כסא לשולחני הרי הן לשולחני, הא על השולחן אפי' צרורין ומונחין הרי הן של מוצאן. ותוב מדלא קתני סיפא מצא בחנות של שולחני הרי אלו שלו כדקתני רישא, ש"מ אפי' על השולחן עצמו הרי הן למוצאן. **לקח פירות מחבירו ומצא בתוכן מעות,** או שילח לו חבירו פירות,

הגהות הב"ח

(**א**) גמ' הכי נמי נפיל מאיגם אחריגא: (**ב**) שם נתני על גבי שלחן אי נמי:

הגהות הגר"א

[**א**] גמ' ומשכח(נא). אותיות נא מגמלא שבאת: [**ב**] רש"י ד"ה א"ע ניתני בריש. נ"ב והכמב"ם מפרש דקאי על סיפא בין הכסא כו' ניתני בשולחנות כו' ועהג"א (ועמ"ש רבינו בח"מ סי' רס ס"ק טו יז):

מוסף רש"י

לא תוכל להתעלם. לכבוש עיניך כאילו אינך רואה אותו (דברים כב ג). **אלא מהא ליכא למשמע מינה.** דודאי מתני' לאו כולה דוקא, אלא מדא מייהו דוקא, אי רשא אי סיפא, ותנא אינך אטו הסוא ולא ידעינן הי מייהו דוקא דנגמר מינה (שבת קכא.).

מוסף תוספות

א. אע"ג דאפילו לאחר שיביישנו לא יחזיר, מ"מ מחשב בלבו כשאביישנו עוד יותר יחזיר לי, וכן לעולם לא יתייאש, ולכך לא הוי כיאוש שלא מדעת. שעמ"ק נסם גלין. ב. ולפי זה יש לדקדק מכאן שמשביעין היסת בטענה קרובה לברי אע"פ שאינו ברי גמור כי הכא. ר"ן (ועי' ש"ך סי' ע"ס ס"ק ס"ג). ג. והא רב נחמן להעמיד דברי בר קפרא בא, דאוקי לה כגון שעשאו פונדק לשלשה בנ"א. רי"ן. ד. אמאי אינו חייב להחריז. ר"פ. ה. וא"כ יעמידו השלישי לבית דין. ר"פ. ו. [דהוי] עשה בלא לאו. תוס' קידושין לד. ז. ולדבריו הא דאמרינן גבי לקח פירות ואם צרורין נוטל ומכריז לא אלקח פירות בלחוד קאי אלא אכלהו בבי דמתני' דהכא קאי, במצא בחנות ובמצא לפני השלחני ובלקח פירות, בכלהו אם מצאן צרורין נוטל ומכריז. רשב"ם. ח. ול"נ דהא מדפליג בסיפא דמתני' ולא מפליג ברישא מכלל דרישא אפ' בדבר שיש בו סימן ועוד וכו'. ריטב"א.

מסורת הש"ס

(**א**) הרמב"ן גורס: רבה, (**ב**) [עי' תוס' ב"ק סז: ד"ה רבא], (**ג**) [גילסת הג"א ומעלה עובר משום כו' וכ"מ ברש"י ד"ה עובר], (**ד**) [ל"ל ומאי וכ"א בר"י ולא"ש], (**ה**) [עי' נדרים עב.] ברכות כה. וש"נ, (**ו**) [עי' רי"ף ורא"ש גרסאות אחרות ועי' רש"ל], (**ז**) [לעיל כב:], (**ח**) ל"ל לתוכה. רש"ל, (**ט**) (לעיל כא:),

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

בלוקח מן התגר. שלקח הוא לקח תבואה זו מאנשים הרבה ולא ידיע דמאן מינהו וכיון דליתא בהו סימן נתייאשו הבעלים: **דשן.** וכי הוא עצמו דש את התבואה הזאת הלא פועלים הרבה דשו אותה: **איסמייה.** אסיר ברייתא זו מגרסתי: **אמר ליה לא.** תסמי.

בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר וכן תני תנא קמיה דרב נחמן ל"ש אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר א"ל רב נחמן וכי בעל הבית בעצמו דשן א"ל [6] איסמיה א"ל לא תתרגם מתני' [2] כגון שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים: מתני' [3] אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף [7] כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים חייב להכריז: גמ' מאי בכלל כל אלו אמר רבא בכלל [1] כל אבדת אחיך אמר רבא למה לי דכתב רחמנא [2] שור חמור שה ושמלה צריכי דאי כתב רחמנא שמלה הוה אמינא ה"מ בעדים דגופה וסימנין דגופה אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף אימא לא מהדרינן ליה כתב רחמנא חמור [8] דאפילו חמור בסימני האוכף שור ושה דכתב רחמנא ל"ל שור [9] דאפילו לגיזת זנבו ושה לגיזותיו ולכתוב רחמנא שור דאפילו לגיזת זנבו וכ"ש שה לגיזותיו אלא [3] אמר רבא חמור דבור לרבי יהודה ושה דאבידה לדברי הכל קשיא ואימא לגללים הוא דאתא [4] גללים אפקורי מפקר להו ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפילו בסימנין מהדרינן [5] וסימנין דאורייתא אמרי מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה דקתני מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין חייב להכריז ש"מ דשה לאו לסימנין הוא דאתא: תנו רבנן [1] אשר תאבד [8] פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה רבי יהודה אומר ומצאתה פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה מאי ביניהו אמר אביי [6] משמעות דורשין איכא ביניהו מר נפקא ליה מאשר תאבד ומר נפקא ליה מומצאתה ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד האי ומצאתה מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה [6] לכדרבנאי [7] דאמר רבנאי ומצאתה דאתאי לידיה משמע ולמאן דנפקא ליה מומצאתה האי אשר תאבד מאי עביד ליה מבעי ליה לכדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן משום [8] ר"ש בן יוחי מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר [1] כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואידך הא דרבנאי מנא ליה נפקא ליה [9] מומצאתה ואידך הא דרבי יוחנן מנא ליה נפקא ליה ממנו ואידך ממנו לא משמע ליה רבא אמר פרוטה שהוזלה איכא ביניהו מ"ד מאשר תאבד איכא ומ"ד מומצאתה ליכא ולמ"ד אשר תאבד הא בעינן ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא ביניהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן דאמר אשר תאבד ליכא ולמאן דאמר ומצאתה הא בעינן אשר תאבד וליכא [10] אלא פרוטה [9] שהוקרה והוזלה וחזרה והוקרה איכא ביניהו [10] מאן דאמר אשר תאבד איכא ומאן דאמר ומצאתה בעינן דאית בה שיעור מציאה משעת אבידה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא [11] או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי

[1] בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר וכן תני תנא קמיה דרב נחמן ל"ש אלא בלוקח מן התגר אבל בלוקח מבעל הבית חייב להחזיר א"ל רב נחמן וכי בעל הבית בעצמו דשן א"ל [6] איסמיה א"ל לא תתרגם מתני' [2] כגון שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנעניים: מתני' [3] אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף [7] כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים חייב להכריז: גמ' מאי בכלל כל אלו אמר רבא בכלל [1] כל אבדת אחיך אמר רבא למה לי דכתב רחמנא [2] שור חמור שה ושמלה צריכי דאי כתב רחמנא שמלה הוה אמינא ה"מ בעדים דגופה וסימנין דגופה אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף אימא לא מהדרינן ליה כתב רחמנא חמור [8] דאפילו חמור בסימני האוכף שור ושה דכתב רחמנא ל"ל שור [9] דאפילו לגיזת זנבו ושה לגיזותיו ולכתוב רחמנא שור דאפילו לגיזת זנבו וכ"ש שה לגיזותיו אלא [3] אמר רבא חמור דבור לרבי יהודה ושה דאבידה לדברי הכל קשיא ואימא לגללים הוא דאתא [4] גללים אפקורי מפקר להו ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפילו בסימנין מהדרינן [5] וסימנין דאורייתא אמרי מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה דקתני מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין חייב להכריז ש"מ דשה לאו לסימנין הוא דאתא: תנו רבנן [1] אשר תאבד [8] פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה רבי יהודה אומר ומצאתה פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה מאי ביניהו אמר אביי [6] משמעות דורשין איכא ביניהו מר נפקא ליה מאשר תאבד ומר נפקא ליה מומצאתה ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד האי ומצאתה מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה [6] לכדרבנאי [7] דאמר רבנאי ומצאתה דאתאי לידיה משמע ולמאן דנפקא ליה מומצאתה האי אשר תאבד מאי עביד ליה מבעי ליה לכדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן משום [8] ר"ש בן יוחי מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת שנאמר [1] כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואידך הא דרבנאי מנא ליה נפקא ליה [9] מומצאתה ואידך הא דרבי יוחנן מנא ליה נפקא ליה ממנו ואידך ממנו לא משמע ליה רבא אמר פרוטה שהוזלה איכא ביניהו מ"ד מאשר תאבד איכא ומ"ד מומצאתה ליכא ולמ"ד אשר תאבד הא בעינן ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא ביניהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן דאמר אשר תאבד ליכא ולמאן דאמר ומצאתה הא בעינן אשר תאבד וליכא [10] אלא פרוטה [9] שהוקרה והוזלה וחזרה והוקרה איכא ביניהו [10] מאן דאמר אשר תאבד איכא ומאן דאמר ומצאתה בעינן דאית בה שיעור מציאה משעת אבידה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא [11] או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי

[1] וכ"ק לא: וע"ש בתוס' ד"ה שה, [2] שם נד. וע"ש בתוס' ד"ה הא, [3] [לקמן סח: ב"ק מח.], [4] [מולין עט:], [5] ב"ק קיג: ע"ש לעיל ב., [6] [לעיל כב: ע"ש ושם אות: ר"ש בן יהודלק], [7] [עי' תוס' סנהדרין יד. ד"ה וי"ש ר"ה כו'], [8] [לעיל יח: מולין עט:], [9] [דבריס כבן], [10] [ב"ק כח:], [11] מולי ל"ל לחכרא, [12] [בפרקין ה"אן], [13] [כדמי' בב"ק לד.], [14] [ע"ע בב"ק תו"מ סי' רס"ג ס"ל],

תורה אור השלם

1 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם: דברים כב ג

2 לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר נִדְּחִים אֶחָיךָ אוֹ אֶת שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ: דברים כב א

הגהות הב"ח

(א) גמ' לדרבינא דאמר רבינא ומצאתה: (ב) שם אלא פרוטה שהוזלה וחזרה והוקרה איכא ביניהו וכו' ומיהו כל"ל ומיהא שהוקרה ממתן: (ג) תוס' ד"ה בלוקח וכו' אם אינו הדוה ליפול:

גליון הש"ס

גמ' משמעות דורשין א"ב. שבועות דף יט ע"א:

מוסף רש"י

בעדים דאוכף. אם יש עדים המעידין בנטיעות עין לאוכף שהוא שלו מחזירין לו את החמור (לקמן ע"ב). ושה דאבדה. כיון דמיבעי לכל אבידת אחיך, למה לי לכתב רחמנא חמור ושור ושה ושלמה, ונפקא אלו מלאות דלשון למולנו כר משה (ב"ק נד:). משמעות דורשין. דמר דרש מהאי קרא ומר דרש מהאי קרא (מו"ק ז:). ומצאתה דאתאי לידיה משמע. ואפילו הכי אחיך ולא עכו"ם ולא מימא כי מיעטו רחמנא עובד כוכבים היכא דלא אתאי לידיה, דישראל לא מחייב למטרח עלה ולאהדורה, אבל אתא לידיה מיחייב לאהדורה, ולאיתדו אסורה (לעיל ב.). ששטפה נהר שהיא מותרת. הואיל ומחייבו הבעלים (ב"ק סו.). אשר תאבד ממנו. ממנו קרא יתירא הוא לאמעוטין שאינו אבוד אלא הימנו (לעיל כב:). סימנין. שמחזירין בהן אבידה אי לאוריתא היא ואפילו באיסור לאוריתא שמכיון לסימן כל דהו אי דרבנן ודוקא באבידה שהפקיר ד"ל הפקר אבל במידי לאיסורא לא אמרינן (לעיל יח:).

מוסף תוספות

א. ואין להקשות ונשאל לתגר דיש לומר דלא מהימן כדאמרינן לעיל (ב:) בזמן שאין מקחו בידו אינו נאמן. שמא"ק נפש גלון. ב. ויש לה תובעים פי' ע"י שיש לה סימנין יש לה תובעים. תוס' ב"ק סו. ג. ולא כמו שפ"ה שיש לה תובעין,

רבינו חננאל

אם מתגר לקח, או מבעל הבית שדשים לו פועלים, הרי הן שלו. ואם מצאן צרורין, או אפי' מפזרין ולקח מבעל הבית שדשם על ידי עבדיו הכנענים וכיוצא בהן, נוטל ומכריז. מתני' אף השמלה היתה בכלל כל אלו, ולמה יצאת, להקיש אליה לומ' לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין, אף כל שיש לה סימנין ויש לה תובעין. אמר רבא [חמור] דבור לר' יהודה, ושו(ד)ה דאבידה לדברי הכל, קשיא. חמור דבור, פי' חמור שכתר' בבור, אליבא דרבנן דאמרי [שור] דלא אדם חמור ולא כלים, שפיר כתי' (היינו) ונפל שמה שור או חמור. אלא לר' יהודה דמחייב על נזקי כלים בבור, חמור מה בא למעט, קשיא. שה דאבידה, שג' כי תראה את שור אחיך או את שיו נדחים וגו'. אם השור שיש לומ' הוא הניחו, שרוב השוורים שעושים מלאכה בהן אין נמסרין לרועה, ההיריה תורה להשיבן, שה לא כל שכן, שה דכת' רחמנא למה לי, קשיא. פי' גללין, ציפיעי בקר. מלשון והיא בגללי צואת האדם (יחזקאל ד יב). ת"ר. אשר תאבד ממנו, פרט לאבידה [שאין בה] שוה פרוטה וכו'. אמ' ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי, מנין לאבדה ששטפה נהר שמותרת וכו'. הא דאמ' רבנאי ומצאתה דאתאי לידיה משמע, הוא בפ' הגזל בתרא (ב"ק קיג:) הלכ' אין פורטין מתיבת המוכסין. איבעיא להו סימנין דאורייתא' או דרבנן וכו'.

עין משפט נר מצוה

פג א ב מיי' פי"ו מהל' אבידה הלכה ו סמג עשין עד עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף יז:

פד ג מיי' שם פי"ד הלכה ח:

פה ד מיי' שם וסמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסי' רעו סעיף ג) וסי' רסב סעיף ג:

פו ה מיי' שם וסמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף יח:

פז ו מיי' שם סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף יז:

פח ז מיי' פי"ג שם הלכה ה:

פט ח מיי' שם פי"ג הלכה יג סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רעו סעיף ג וסי' רסב סעיף ח:

צ ט י מיי' שם פי"ג הל' ח סמג שם עוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ח.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ת"ש חמור בסימני אוכף. בריימתא היא א: **דרשהו אם הוא רמאי מאי לאו בסימנין.** ב וא"ת דבמתני' (לקמן כח:) דריש מהאי קרא דלא יחזיר אף בסימנין ג וי"ל דאסמכתא היא ד כדקתני עלה בברייתא משרבו הרמאים התקינו אבל הכא משמע ליה שהיא דרשה גמורה מדקאמר וכי תעלה על דעתך לומר כו' (ה) ועי"ל דבמתני' מיירי בידוע שהוא רמאי לכך צריך עדיים אבל הכא מיירי בסתם בני אדם: (ז) **מצאו.** גט קשור בכיס יחזיר המוצא לשליח או לבעל השולחו בסימני הכיס: (ח) **(וניחוש לשאלה).** וא"ת ולוכח מהכא דסימנין דאורייתא ובפרק בתרא דיבמות (ט) (דף קכ. ושם ד"ה מצאו) פריך מהכא דסימנין דאורייתא וי"ל דמצי לאוקמה כגון שאותו שאבדו מצאו ומכיר הכיס י בטביעות עין ו דכיון שבעצמו מצאו נאמן ז והי"נ הוה מצי למדחי התם ח: **כים וארנקי משום דמסמני.** וא"ת והכתיב לא ט תמצאו וי"ל בשלהי בתרא אשה (שבת דף פז:) אמרינן כל דבר שיש בו משוס רפואה אין בו משוס דרכי האמורי:

ואנא יהיבנא סימנים מובהקין דידה. לא מובהקין ממש קאמר י אלא מובהקים מסימני חביריו כמו זה אומר מדת אדם זה אומר מדת י רחבו ' ולקמן (דף כח:) נמי דקאמר לעולם גלימא מכריז ולא אמר סימנין מובהקין התם נמי לאו מובהקים ממש קאמר אלא שלא אמר סימנים טובים שיש בו כי אם כסימנין דסומקי יא וחיורי: מגלא

לאהדורי גט. שאבד מן השליח המביאו קודם שנתן לה: **הקנסה.** לקמן בשמעתין מפרש מאי היא: **בממונא.** דהפקר ב"ד הפקר: **הובעין אצטריכא ליה.** קרא לתובעין אתא ומעעוטי מידי דאיאוש ואפקריה: **כדי נסכה.** בלא מקרא אלא אסמכינהו אקרא בעלמא:

פ"ב. דאוקמינן לעיל חמור לסימני אוכף אתא: **אימא בעדי אוכף.** אם יש עדים המכירין בטביעות עין לאוכף שהוא שלו ממחזירין לו את החמור: **דרשהו.** והכי משמע על דרוש אחיך אותו עד דרשך את אחיך: יב) **בעדים.** שיביא עדים שהוא שלו: **אין מעידין.** על אדם שאת להשיא את אשתו אלא מ"כ ראו פרלוף פניו שהוא עם החוטם: **דאיכוך או גוך.** שאין זה סימן שהרבה אוכין וגוליס יש: **כליו.** בגדיו: **חייבין.** שאת השאילם לאחר ואותו אחר ראו שאת: **מסקב.** דורוויש"ר בלע"ז: **חיורי או סומקי.** אין זה סימן שהרבה כאלה יש: **מצאו קשור בכיס שלו או בארנקי רו.** שליח המביא גט ואבד הימנו לאחר זמן מצאו קשור בכיס שלו או בארנקי כו': **בין כליו.** כלי תשמישו שבביתו: **אפילו לזמן מרובה.** לע"ג תתן (גיטין דף מ.) המביא גט ואבד הימנו מצאו לזמן מרובה פסול הכא כשר: **ניחוש לשאלה.** שמא השאיל כיסו לאחר והוא קשרו בו: **דמסמני.** מנתשי ואומר סימן לאדם שמשאיל כיסו שמוכר לו מזלו: **דמזייף.** שהיה לכל איש חותם ביכר בטבעתו וכשעולה שום דבר חתום מכסהו וחותמו בטבעתו לפיכך אינו משאיל טבעתו שמא יעשה זה חותם כנגד חותמו ויזייף בו את שליחותיו: **אין מעידין על השומא.** המעידין על האשה להשיאה ואמרו סימן היה בו שומא באבר פלוני: **שומא.** ווריל"ה בלע"ז: **סימנין דרבנן.** וגבי אשת איש דאיסור דאורייתא הוא לא סמכינן עלייהו: **בכן גילו.** הנולד בשעתו שנולדו במזל אחד: **בסימנין העשויין רו.** אם עשויין להשתנות או אינן עשויין להשתנות. אם בחיי היתה שומא שחורה בחותם נעשית לבנה או איפוך: **מובהק.** ואפילו סימנין דרבנן יש לסמוך על זה: **היכי מהדרינן.** כלומר מה תקנה רואו חכמים בדבר ליכנס בספק להחזיר ממון למי שאינו שלו: **אנא** ג"ג: **וכי אדם עושה.** ובניחותא דמוצא מאי איכפת לן אם מי שאבדה ממנו לא ניחא ליה: **אנא.** אמר רבא כל אובדי אבידה ניחא להו שתהא דת זו בישראל למיתב סימנין וכל הבא ונותנו יטלנה. מאי טעמא: **מידע ידע דעדים נים ליה.** פעמים שאין לו עדים עליה ואם יזקיקוהו לעדים לא תבא לעולם לידו ומימר אמר טוב לי שיחזירוה לכל האומר סימניה דלא שכיחא דיימא סימנין דידה כו'. **אנא הא דתנן כו'.** ואמרו להחזיר לו למלוה בלא עדים בסימן זה שאומר אלשה היו ומשלשה לוים ואם מן הלוה נפלו שכבר פרעם מי ניחא ליה בתקנה זו שיתנם המוצאם לכל הבא ונותן סימניהם והלא טוב לו שיהו מונחים ביד המוצאם עולמית דכל זמן שהם בידו ולא יחזירם למלוה הרי הם כשרופים ולא ניחא דליהדר להו בסימנין דלמא מיתברמי דידע מלוה בסימניהן: **התם.** בסימנין כי האי לא איכפת לן בניחותא דלוה דודאי לאו מייניה נפיל דהנך שטרי אחריני מאי בעו גבייה: מגלא

צא א מיי' פ"ג מהל' גירושין הלכה יא ועיין בהשגות ובמגיד משנה שם עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קנב סעיף ד:

צב ב ג מיי' פי"ג שם הל' כא שם עשין נ טוש"ע אה"ע סי' ח סעיף כד:

צג ד ה מיי' פ"ג שם [דין זה לא מזכר בהמב"ם ועיין בב"י סי' קנב שהמה עליו] שם עשין מא טוש"ע אה"ע סי' קנב סעיף ד:

צד ו מיי' פי"ג שם הלכה כא טוש"ע אה"ע סי' ח סעיף כד:

מוסף רש"י

כדי נסכה. שלא לעורך (סוטה יט:) מדי הלא אצטריך לאמתויי ומנייה בכלי (קדושין ה:). אין מעידין. על אשת שמת, אלא על פרצוף הפנים עם החוטם. אמ"כ ראוהו מת בפרלוף פניו עם חוטמו, שיכולין להכיר שזהו, אבל לא ראוהו בפרלוף או שיעור חוטמו אין מעידין עליו להשיא את אשתו, שמא אין הוא (יבמות קכ:). אוכף לא שאולי אינשי. בעל החמור לא היה שואל אוכפו של זה לחבירו (יבמות קכ:). דמסקב. לשון ריעוא דדריש דור"א בלע"ז (קדושין פא. ע"ש). חיורי או סומקי. שחוריס היו או לבנים היו (יבמות קכ:). מצאו קשור. המביא גט לאשה ואבד הימנו (יבמות קכ:). בכיס או בארנקי. אחרנקי (גיטין כז:). או שמצאו בין כליו. בין כלי ביתו ומכיר את הכיס ואת הטבעת שהן שלו (יבמות קכ:). כשר. ולא חייבין לומר אמי כיס ואמי טבעת לאחים הוא ואמי גט אחר הוא (שם). כיס וארנקי. מנחתי אינשי אלא יטול זה מזלו, ואי קיים הא קחני או שנמצא בין כליו הא אמרי' דחייבין לשאלה, לא קיים כליו דמתמיהי הייו בגליו ולכך להשאיל מלבוזיים, וכליו דגיטין הייו בין כלי תשמישי ביתו בתיבתו שאין דרך להשאילה (שם). אחד הלוה משלשה. אם שלשה שטרות שלוה אחד הן שלוה משלשה בני אדם, יחזירו. מוצאם, ללוה. דודאי פרעם והמחזיקו לו, ומידו נפלו שאם מדם נפלו מי קבלם למקום אחד (לעיל כ:). שלשה שלוו מן האחד. אם שלשה לוים הם שלוו מאדם אחד, יחזירו. המוצאם, למלוה. שהדבר ידוע שממנו נפלו (שם).

מוסף תוספות

א. ודלא כרש"י (ד"ה ת"ש) דפירש דהיינו מה דאמרינן לעיל, דבהדייא גורס לעיל בעדי אוכף בדברי רבא. שטמ"ק בשם גלין (ועי' מהרש"ל).

ב. מוכח מהכא דקרא אתא למדרשיה בסימנין ואי יהיב סימנין מהדרינן לי'. תוס' רי"ד. **ג.** דתנן והרמאי אע"פ שאמר סימניה הרי זה לא יתן לו שנאמר עד דרוש אחיך אותו דורשהו וכו'. תוס' הרא"ש. כלומר דרשהו בעדים ולא תסמוך על סימנים. ריטב"א. **ד.** דמתניתין מיירי בתקנתא דתקון רבנן. ריטב"א. **ה.** או הארנקי. תוס' יומא קכ. **ו.** דעם הארץ נמי אית ליה טביעות עין אלא דלא מהימנינן ליה. תוס' הרא"ש. **ז.** במיגו שיוכל לומר לא אבדתיו. תוס' יומא קכ. **ח.** ומעיקרא דהוה בעי למידק מינה דסימנין דאורייתא הוה משמע ליה דאיירי כשמצאו אחר ומהדרינן ליה ע"י סימן זה. תוס' גיטין מ: **ט.** דהא השתא אמרי' דאמור רבנן דניחדר בסימנין, והיינו סימנין שאינם מובהקין, דאילו סימן מובהק דאורייתא הוא לדברי הכל וכדאיתא בפ"ק (לעיל יח:) ובכמה דוכתי. ריטב"א. **י.** אבל דאי אפילו החשוב לא מהני אלא מדרבנן. ר"ש. **יא.** דלאו סימן כלל, ולגבי מי שגרוע ממנו קרי ליה סימן מובהק. אשתכח דלשון סימן מובהק נאמר על שלש פנים, מובהק ממש כגון נקב יש באות פלוני (לעיל יח:), ומובהק שהוא מכוון יותר כסימנים בינוניים והיינו האי דהכא, ומובהק כל שהוא סימן בינוני לאפוקי לבן ושחור והיינו ההוא דלקמן (כח:). ריטב"א.

תורה אור השלם

1 וְאִם לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וְאֲסַפְתָּו אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְהָיָה עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ:
דברים כב ב

הגהות הב"ח

(א) גמ' בכלל כל אלה ולמה: **(ב)** שם היכי מהדרינן אמרי לא משאלי כל"ל ותיבת אוכף נמחק: **(ג)** תוס' ד"ה דלסהו וכו' ועי"ל דבמתני'. נ"ב עיין בשו"ע ס"ח סי' רמ"ט ביאור דבור זה מ): **(ד)** ד"ה מצאו וד"ה ומשום הל"ש: **(ה)** **בא"ד** וכפ' בתרא דיבמות. נ"ב דף קכ ע"ב וע"ש בתוספות בד"ה אמר רבא:

לעזי רש"י

דורוויש"ר [ד(ו)רוישי"ר]. לפצוע, לשפשף (את גב החמור באוכף, שאינו הולם אותו). ודרוא"ה [ד(ו)רוא"ה]. שומא.

רבינו חננאל

(וסימנין) [וסימנין] כדי נסבה. פי', גרדה הזכירה משנתינו הסימנין ולאו דוקא הן. ת"ש. **חמור בסימני אוכף.** פי' איכוף הוא של עצים, נתון על המרדעת של חמור, כדי למנוע (חיבור) [חיכוך] המשוי על גבי חמור. ת"ש. דתנן בה[א]שה בתרא דיבמות (קכ.), אין מעידים אלא על פרצוף פנים עם החוטם, אע"פ שיש סימנין בגופו. כלומ', אם נותנין העדים סימני פרצופו ואמ' מי (שמרצופו) [שפרצופו] כך וכך ראינוהו שמת, משיאין את אשתו. ופרקי', גופו דארוך וגוץ, דלאו סימן מובהק הוא. כליו, חיישינן שמא שאולין היו לו. ומקשי', אי הכי חמור בסימני אוכף נמי דילמ' שאול הוא, ואע"ג דאיכא שהדי דהאי איכוף להאי גברא הוא, נימא דילמ' השאילו לאחרים, דהא אמרת גבי כליו חיישינן לשאילה. ופרקי', איכוף

(ו) [ר"ה ה. וש"נ], **(ז)** [לקמן כח.], **(ג)** יבמות קכ. [בכורות מו:], **(ד)** יבמות קכ. [גיטין מ:], **(ה)** יבמות קכ., **(ו)** שם ביבמות אותא בשומא העשויה כו' וע"ש, **(ז)** לעיל כ., **(ח)** שם, **(ט)** [ובעל המאור הקשה לפירושו דת"ל משמלה וכו' ופי' הוא שיביא עדים שאינו רמאי כו' וע"ש] וע' בתי' המיוחס לריטב"א, **(י)** רש"ל מ"ז ועשה הכל דבור אחד, ועי' פי', **(כ)** [ויקרא יט כו], **(ל)** [לקמן כח.], **(מ)** [וע"ע בב"ח חו"מ רס"ז ס"ד],

אלא הא דתנן מצא תכריך. דמשום סימנא [ו] מהדרינן ואם נתן מלוה סימן מחזירין לו ואי נפול מיניה דלוה מי ניחא ליה דתהוי הך תקנתא דגיהדרה בסימן והא ניחא ליה דנהוו ביד המולא לעולם: [ז] **דתנינן.** בעדיס: **אם סימני לומר סימנים דאורייתא** רבותא נקט דאפי' אמרינן דאורייתא אפ"ה עדיס עדיפי כדמפרש ואזיל סימנין ועדיס ינתן לבעל עדיס: **סימנין וסימנין.** בגוו שנים ונתנו סימניה: **יניח.** עד שיבא אליהו: **מדם ארכו כו'.** זה אומר מדת ארכו וזה נותן מדת רחבו: **שעורי משער לה.** אם ראה אותה ביד הבעליס שיערה כשהיה בעלה מכוסה בה אם טלית היא: **מדם ארכו ורחבו ומדם גמיו.** זה אומר כך ארכה וכך רחבה וזה אומר ארכה ורחבה כך וכך אמות בין הכל אבל אינו יודע כמה באורך וכמה ברוחב: **גמיו.** גאם יוונית עשויה כמין ד' שלנו להכי קרי לאורך ורוחב יחד גמיו: **הוא אומר סימני הגט.** ואומר ממני נפל שנמלכתי שלא ליתן: **והיא אומרת סימני הגט.** וממני נפל שנתנו לי [ח] **וגרשתני: יתן לה.** שהוא נתנו ויודע סימנין אבל היא אם לא נתנו לה מהיכן ידעה: **סימני הגוו.** שהגט קשור בו: **בחפיסה.** מגאת אותו: **מתני' שניין.** מפרש בגמרא: **כדי שילך.** כל אחד לביתו: **שלשה.** משישמע הכהרזה וידע אם אבד לו כלום ואם יבין שאבד יחזור שלשה: [ט] **ויכריז יום אחד.** אני אבדתי ואלו סימניה. ובגמרא פריך דבג' ימים אין שהות לחזור לסוף א"י: **גמ' שכני מקום שנמצא בו אבידה.** שמא שלהן היא: **כדי שיגיע בו.** ולא ידביקוהו הגשמים. אלמא כולי האי בעינן ומתני' תני שלשה: **והכריז וישבו כל ישראל בעריסה.** ואע"ג דפורתא הוו בכל עליהן היו מפוזרים ויש רחוקים מירושלים כבתחילה: ה"ג **וכיון דהכי הוא איפכא מסתברא: דמלוה עלמא.** לוות יש לו. טוביס השנים: **שמע מינה.** מדלא יהבי ליה [י] לרבנן שהות אלא שליחה וחזרה: **גלימא מכריז.** זה שמלאה מכריז שם חפץ טלית מצאתי ולכך לא הוצרכו ליתן שהות יום אחד לעיין בכליו מה אבד שהאדם יודע כמה טליתות יש לו וכשהוא בביתו בודק אם ימצאנה ואין צריך שהות: **דאי ס"ד אבידתא מכריז.** ואינו מזכיר שם החפץ ליתבו ליה לכל חד וחד אכתי טפי יומא לעיוני במאניה אם כל כליו בידו. ופלוגתא היא בהא לקמן [יא]: **לא הטריחו.** זה שיבא שוהא יומר משבעה ימים: **רגל ראשון.** שהוא מכריז: **אומר.** בהכרזתו זהו רגל ראשון שלא להטריח את האובד לחזור וכשיבא רגל שני יעלה לרגל ויתן סימניה: **שלישי אומר סתם.** אבידה מצאתי ואינו אומר איזה רגל למיאתה כדי שלא יסמוך האובד על רגל הבא ויבין שזהו רגל האחרון: אתי

מצא תכריך של שטרות מי ניחא ליה ללוה כו'. ואי"ת אין ניחא ליה דכי ילוה לאחר דליהדרו ליה לדידיה וי"ל דאינו רוצה להפסיד עתה כדי להיות בספק ריוח פעם אחרת:

חמשה עשר יום. ואי"ת והלא [ט] אי' היא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה [יב] ומהלך אדם [יג] עשרה פרסאות ביום הוי ארבעים יום באורך וירושלים מן הירדן שהוא תחום אי' מהלך יום אחד כדאיתא בגיטין (דף ה.) נשאר מנד אחד [יא] נ"ט ימים וי"ל דעם כרמים ויערים היה ארבע מאות פרסה אבל מישוב לא היה כל כך [יב]:

לא בעינן כולי האי. וסגי בתלתא יומי ואי"ת דז' ימים ומחלה צריך דהיינו חצי של ט"ו יום וי"ל דכי לא שכיחי שיירתא ואין הולך בלילה גם כל היום אינו הולך לפי שלא ימצא מלון [יג] בערב:

אלא הא דתנן [יא] מצא תכריך של שטרות או אגודה של שטרות ה"ז יחזיר הכי נמי דניחא ליה ללוה לאהדורי ליה למלוה אלא אמר רבא [א] סימנין דאורייתא דכתיב [1] והיה עמך עד דרוש אחיך אותו [ב] וכי תעלה על דעתך שיתננו קודם שידרשנו אלא דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי לאו בסימנין שמע מינה אמר רבא אם תמצי לומר סימנין דאורייתא אם תמצי לומר הא פשיט ליה סימנין דאורייתא משום דאיכא למימר כדשנינן סימנין וסימנין [ג] יניח סימנין ועדים [ד] ינתן לבעל העדים סימנין וסימנין ועד אחד [ה] עד אחד כמאן דליתיה דמי ויניח עדי אריגה ועדי נפילה [ו] תנתן לעדי נפילה דאמרינן זבוני זבנה ומאיניש אחרינא נפל מדת ארכו ומדת רחבו [ז] תנתן למדת ארכו דמדת רחבו שעורי קא משער לה כד מכסי לה מרה וקאי ומדת ארכו לא משתער לה מדת ארכו ומדת רחבו ומדת גמיו [ח] ינתן למדת ארכו ורחבו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת משקלותיו [ט] ינתן למדת משקלותיו הוא אומר סימני הגט והיא אומרת סימני הגט [י] ינתן לה במאי אילימא במדת ארכו ורחבו דלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה [יא] אלא נקב יש בו בצד אות פלוני הוא אומר סימני החוט והיא אומרת סימני החוט [יב] ינתן לה במאי אילימא בחיורא ובסומקא ודלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה אלא במדת ארכו הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה ינתן לו מ"ט מידע ידעה דכל מה דאית ליה בחפיסה הוא דמנח ליה: **מתני' ועד מתי חייב להכריז עד** כדי שידעו בו שכניו דברי ר"מ ר' יהודה אומר [יג] שלש רגלים ואחר הרגל האחרון שבעה ימים כדי שילך לביתו לשלשה ויחזור שלשה ויכריז יום אחד: **גמ' תנא** שכני אבידה מאי שכני אבידה אילימא שכינים דבעל אבידה אי ידע ליה ליזול ולהדריה נהליה אלא שכני מקום שנמצאת בו אבידה: רבי יהודה אומר כו': ורמינהו [יד] בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים ר"ג אומר [טו] בז' בו [יז] (שהוא) ט"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבא"י לנהר פרת אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני במקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דכתיב בהו [2] יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב בעינן כולי האי במקדש שני דלא נפישי ישראל טובא דכתיב בהו [3] כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים לא בעינן כולי האי אמר ליה אביי והא כתיב [4] וישבו הכהנים והלוים וגו' [5] והמשוררים והשוערים וכל ישראל בעריהם וכיון דהכי הוא אפכא מסתברא מקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דמצוות עלמא ומשתכחי שיירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא לא בעינן כולי האי וסגי בתלתא יומא מקדש שני דלא נפישי ישראל טובא ולא מצוות עלמא ולא משתכחי שיירתא [טז] דאזלי בין ביממא ובין בליליא בעינן כולי האי רבא אמר לא שנא במקדש ראשון ולא שנא במקדש שני לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי אמר [יח] רבינא שמע מינה [יט] כי מכריז גלימא מכריז דאי סלקא דעתך אבידתא מכריז בעינן למטפי ליה חד יומא לעיוני במאניה אלא שמע מינה גלימא מכריז שמע מינה רבא אמר אפילו תימא אבידתא מכריז לא הטריחו רבנן באבידה יותר מדאי ת"ר [כ] רגל ראשון אומר רגל ראשון רגל שני אומר רגל שני רגל שלישי אומר סתם ואמאי לימא רגל שלישי דלא אתי לאחלופי בשני שני נמי אתיא

תורה אור השלם

1 וְאִם לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֲלֵיכָ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וַאֲסַפְתּוֹ אֶל תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְהָיָה עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ:
דברים כב ב

2 יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לָרֹב אֹכְלִים וְשֹׁתִים וּשְׂמֵחִים:
מלכים א ד כ

3 כָּל הַקָּהָל כְּאֶחָד אַרְבַּע רִבּוֹא אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים:
עזרא ב סד

4 וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְּוִיִּם וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן הָעָם וְהַנְּתִינִים וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם:
נחמיה ז עב

5 וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְּוִיִּם וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם: עזרא ב ע

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ממשה וכו' ומהלך אדם בינוני הוה עשרה פרסאות:

גליון הש"ס

גמ' ינתן למדת משקלותיו. עין לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה מדמשקל: **שם אמר** רבינא ש"מ. עין בהרש"ש פ"ג דמולין ס"פ כ"ג:

רבינו חננאל

ואסיק, אלא אמ' רבא [סימנין] דאוריית' מהכא, עד דרש אחיך אתו והשבתו לו, וכי תעלה על דעתך שיתנו לו קודם שיתבענו, אלא עד שתדרשהו אם רמאי הוא אם לאו, ובמאי תהיה דרישתו בסימנין, אמר לו תן סימניה, ואם יביא סימניה תנה לו, ש"מ סימנין דאוריית'. **אמ' רבא, אם תמצא לומ' סימנין דאוריית'.** אקשינן עליה, אכתי אמרת אם תמצא לומ', והא כבר פשטינן לה סימנין דאוריית', ודחינן,

---

מוסף רש"י

מצא תכריך של שטרות כו' הרי זה יחזיר. דנכר שיש בו סימן הוא (לעיל כ:). **אלא דרשהו אם רמאי הוא.** וכסי משמע עד דרוש אמיך אותו, עד דתשך את אחיך (לעיל כז:). **נקב יש בצד אות פלוני.** דהו"ל סימן מובהק (לעיל יח:). דאין עדות כרוכה מזו (גיטין כז:). **חפיסה.** ממת של עור שמומנין בו יין (לעיל כ:). **שלש רגלים.** דיאוש בעלים לאחר י"ב חודש, מי שמצא כלי או שום מציאה מייב להכריז שלש רגלים, ואם נמצא אחר הסוכות צריך להמתין ולהכריז בפסח ובעצרת ובחג, דהיינו י"ב חודש, ושוב אין צריך להכריז (ברכות נח:). **בשלשה במרחשון.** הכי קיים לה הכי זמן בגמיס (תענית ד:). **בז' בו.** כלומר בשבעה במרחשון (תענית י.). **כדי שיגיע אחרון שבישראל.** כלומר קודם ביאת מיס, **לנהר פרת.** שהוא רחוק יותר ואם ילכו לשם בגמיס קשה לשם בחזירתם (שם ד:).

מוסף תוספות

א. מירושלים עד סוף התחום. ר"ן.
ב. דמירושלים עד סוף הישוב לא היה אלא מהלך ט"ו יום. ר"ן (ועי' מהר"ם).
ג. דעומדים ב' או ג' ימים במקום א' ומצפין [ל]שיירות, משום הכי צריך להו ט"ו ימים. מיוחס לרימב"ן (ועי' מלות הרועים).

צה א מיי' פי"ג מהל' אבידה הלכה ה:
צו ב מיי' שם הלכה ו סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ח:
צז ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ט:
צח ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף י:
צט ה מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף יא:
ק ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב:
קא ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד:
קב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:
קג ט י כ מיי' שם פי"א הלכה ו ז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קנג:
קד ל מיי' שם פי"ג הלכה ח סמג שם:
קה מ מיי' פי"ג מהל' אבידה הלכה טז סמג עשין יט טוש"ע ח"מ סי' קיז סעיף א:
קו נ מיי' פי"ג מהל' גזלה ואבידה הל' א סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ד:
קז ס מיי' שם הל' ח: